

Povodí Odry
státní podnik

KAPKA

ÚVODNÍK

Vážení kolegové a čtenáři, opět jsme tady s našim podnikovým časopisem Kapka. Začali jsme nový rok a určitě všichni doufáme, že bude lepší a úspěšnější než rok minulý, nebo aspoň tak úspěšný. Někteří z nás si každoročně dávají různá předsevzetí. Redakce Kapky má jedno velké přání, které můžeme shrnout do několika hesel: informovat, seznamovat a bavit. V mnohém nám můžete pomoci i Vy, vážení čtenáři, svými nápady, články a fotografiemi. Byla nám dána velká možnost prostřednictvím tohoto časopisu, navzájem komunikovat, budeme se tedy pro velký zájem o tento zpravodaj nadále čtvrtletně setkávat.

Máme za sebou dva měsíce roku 2002. V tomto vydání bychom Vás chtěli seznámit hlavně s novelou Vodního zákona, která platí od 1. 1. 2002, s informacemi o stavbách, které zajišťují pracovníci našeho investičního odboru i na závodech, zavzpomínáme s Ing. Vaculíkem na začátky vodohospodářů, dále si můžete přečíst již třetí pokračování zajímavosti z dějin vodního hospodářství města Ostravy a nezapomeneme na aktuální informace z oblasti práva a personalistiky. Milovníci zimních sportů se dozví, jak dopadl 27. ročník Vodohospodářské třicítky a milovníci ryb zase dozví něco o našich pstruzích.

V tomto čísle, na straně 7, Vám představíme nového maskota našeho časopisu. Je to mladá, trochu nezbedná, dáma a jmenuje se Kapka.

Přejeme příjemné čtení a těšíme se na setkání s Vámi v druhém čtvrtletí roku 2002.

Redakce Kapky

ÚVODNÍ SLOVO GENERÁLNÍHO ŘEDITELE

Vážení spolupracovníci a přátelé,

dovoďte mi, abych v prvním letošním vydání našeho podnikového časopisu nejprve popřál všem hodně zdraví, pohody a pracovního elánu a také poděkoval všem pracovníkům za práci v uplynulém roce, kdy jsme díky Vašemu přispění i přes mnohé peripetie spojené s působností státního podniku v počáteční fázi po transformaci do nové právní formy dosáhli uspokojivých výsledků, o kterých se blíže dovíte z následujících stránek tohoto zpravodaje i z připravované výroční zprávy.

V letošním roce nás rovněž čekají nemalé úkoly. V prvé řadě je třeba připomenout, že od 1. 1. 2002 vešel v platnost Vodní zákon č. 254/2001 Sb, základní předpis pro činnost státního podniku Povodí Odry, který s sebou přináší mnoho změn, specifikovaných v řadě prováděcích vyhlášek. Pět z nich nabylo účinnosti současně se zmíněným zákonem, další po mezirezortním připomínkovém řízení vejdou v platnost v březnu, zbývající do konce roku 2002 a později. Na přípravě těchto dokumentů se podílela řada odborníků z podniků Povodí a pracov-

níků MZe pod vedením náměstka ministra zemědělství Ing. Karla Turečka.

Dále bych se chtěl zmínit o naplnění Programu likvidace následků povodní z r. 1997, který by měl být ukončen v r. 2003, i o zabezpečování akcí spojených s realizací preventivních protipovodňových opatření. O sumárních údajích jste byli informováni v minulém čísle, dnes tedy upřesňuji, že na likvidaci povodňových škod bylo v r. 2001 prostavěno 307,5 mil. Kč, z toho z poskytnutých dotací 157,1 mil. Kč a z přijatých úvěrů 125,9 mil. Kč. Vlastními finančními zdroji jsme přispěli hodnotou 24,5 mil. Kč. Protipovodňová opatření byla realizována ve výši 7,3 mil. Kč. V roce 2002 je počítáno na odstranění povodňových škod 273,2 mil. Kč, na protipovodňová opatření 80 mil. Kč. Tolik ve stručnosti k aktuální problematice, doufám, že stanovené úkoly splníme i v letošním roce a k tomu Vám všem přeji mnoho zdarů.

Váš Ing. Pavel Schneider

Ekonomické výsledky roku 2001

Ve sledovaném období bylo dosaženo hospodářského výsledku ve výši 22 575 tis. Kč, čímž byl plánovaný zisk překročen o 903 tis. Kč.

Položkou, která nejvýrazněji ovlivnila překročení plánovaných nákladů jsou služby. Na jejich překročení se nejvýznamněji podílí opravy z titulu odstraňování PŠ, a to vlivem dodatečného přidělení dotací ve výši 27 000 tis. Kč. Náklady na tyto akce nebyly zahrnuty při úpravě plánu, a to s ohledem na skutečnost, že výše přijatých dotací je ve stejné výši zúčtována do výnosů.

K další výraznější odchylce oproti plánu došlo u opravných položek, jejichž tvorba snížila hospodářský výsledek o 11 629 tis. Kč. Opravné položky byly vytvořeny tak, aby reálně vyjádřily skutečnou dobytnost pohledávek. U pohledávek, od jejichž lhůty splatnosti uplynul více než 1 rok byly vytvořeny ve výši 100 % jejich nominální hodnoty, mimo pohledávek za společností Vítkovice a.s., u nichž byly vytvořeny ve výši 70% , přičemž 30% nominálu je kryto příslibem plnění ze soudního vyrovnání věřitelům.

Osobní náklady byly čerpány s mírnou úsporou ve výši 293 tis. Kč. Za rok 2001 byly vyplaceny 455 zaměstnancům mzdové prostředky v celkové výši 86 811 tis. Kč (z toho ostatní osobní náklady v částce 1 313 tis. Kč) a 828 tis. Kč z fondu odměn. Průměrná mzda ve sledovaném období činila 15 811 Kč, což představuje meziroční nárůst 107,4 %.

Překročení výnosů je ovlivněno zejména již zmíněnými dodatečně přidělenými dotacemi na odstraňování PŠ (+27 071 tis. Kč).

V tržbách za povrchovou vodu se projevuje klesající tendence v odběrech, jehož výsledkem je výpadek v tržbách ve výši 1 520 tis. Kč. Uvedené neplnění je naproti tomu kryto nárůstem v tržbách za výrobu elektrické energie a za prodej ryb.

Z pohledu ekonomické rozvahy došlo v rámci aktiv k nárůstu dlouhodobého majetku, finančního majetku a poklesu pohledávek. Zvýšení dlouhodobého nehmotného a zejména hmotného majetku (+1 555 576 tis. Kč) výrazně ovlivnilo převzetí objektů a pozemků na VD Slezská Harta v hodnotě 1 433 605 tis. Kč na základě smlouvy o převodu práva hospodařit mezi VRV s.p. a Povodím Odry s.p. V pohledávkách došlo oproti stavu ke konci roku 2000 k poklesu o 8 163 tis. Kč, což je výsledkem jejich permanentního vymáhání. Na bankovních účtech došlo oproti ultimu roku 2000 k nárůstu o 29 150 tis. Kč, čímž byl vytvořen základ pro finanční rezervu na krytí budoucích závazků státního podniku.

V pasívech se na druhé straně ovšem negativně projevuje nárůst zadluženosti podniku z titulu poskytnutého úvěru od Živnostenské banky ve výši 126 000 tis. Kč.

Pro rok 2002 byly úspěšně uzavřeny všechny kontrakty na odběry povrchové vody. Toto vytváří poměrně dobré ekonomické východisko pro náročné období z hlediska toku finančních zdrojů pro úhrady splátek bankovních úvěrů a návratné finanční výpomoci na dostavbu VD Slezská Harta.

Ing. Petr Kučera

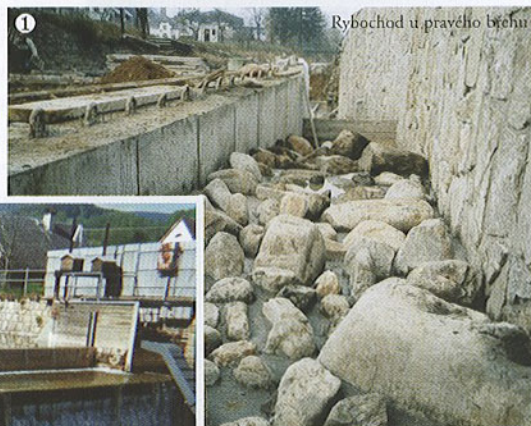
UKONČENÉ STAVBY LIKVIDUJÍCÍ POVODNĚ

Od povodně v roce 1997, která svou ničivou silou zasáhla mimo jiné i údolí řek Bělé a Staříče, bylo na tomto úseku dokončeno 23 vodohospodářských staveb o celkovém rozpočtovém nákladu 227,7 mil. Kč. Podívejme se na ilustrační fotografie několika z nich.

Stav po povodni

1 Stavba:
797 Bělá, Adolfovice jez km 21,270
Cena stavebních prací: 8,1 mil. Kč

Rybochod u pravého břehu

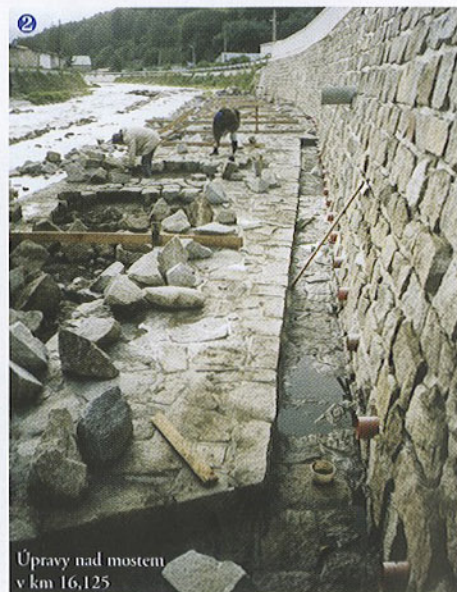

Celkový pohled na dílo

2 Stavba:
795 Bělá, Jeseník km 15,640-16,468
Cena stavebních prací: 14,9 mil. Kč

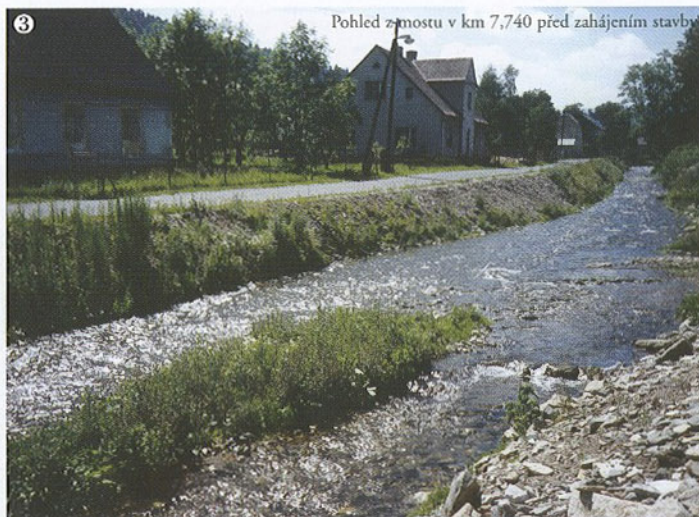
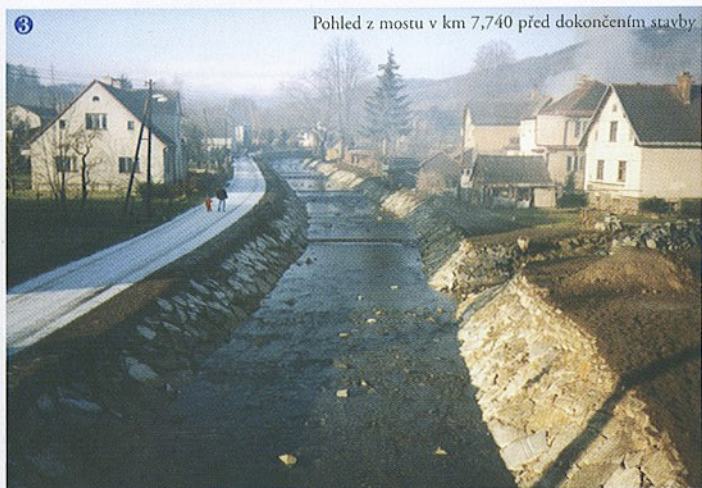

Zvýšené průtoky 07/2001 v úseku pod jezem v km 15,868

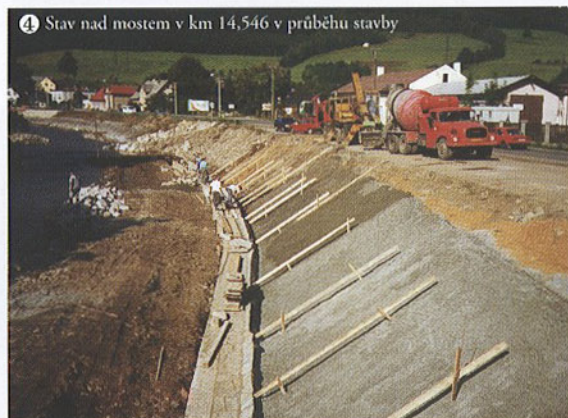

Úpravy nad mostem v km 16,125

Z ROKU 1997 NA JESENICKU

3 Stavba: 792 Staříč, Lipová Lázeň km 4,740-15,640
Cena stavebních prací: 2,3 mil. Kč

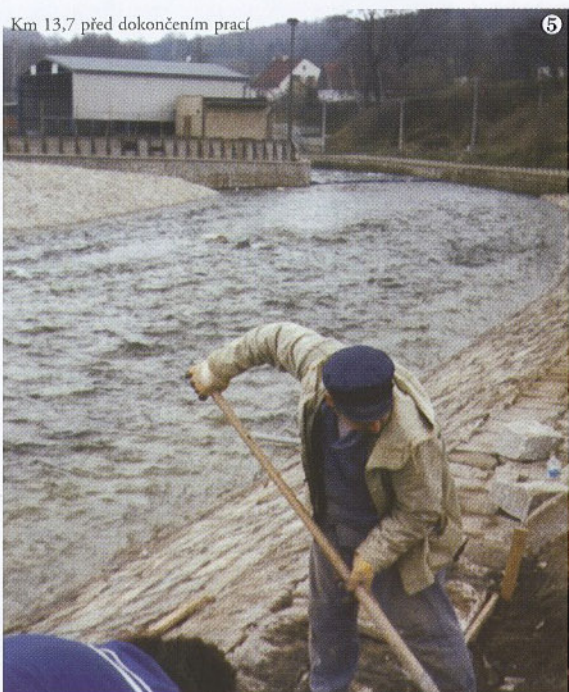

4 Stavba:
775 Bělá, Česká Ves
km 14,546-15,640
Cena stavebních
prací: 20,9 mil. Kč

Km 13,7 před dokončením prací

5

5 Stavba: 774 Bělá, Česká Ves km 13,396-13,906
Cena stavebních prací: 18,8 mil. Kč

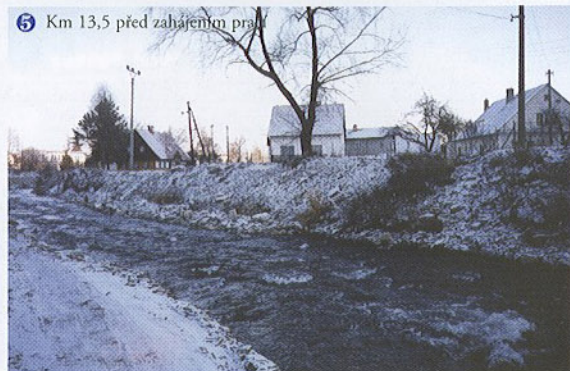

Km 13,7 před zahájením prací

5 Km 13,5 před dokončením prací

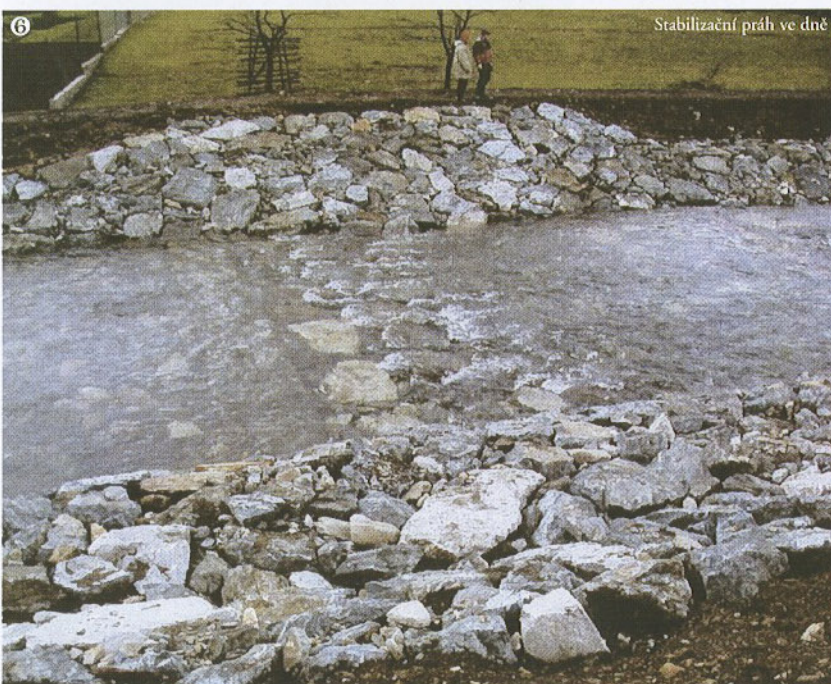
5 Km 13,5 před zahájením prací

6 Stavba: 4815 Bělá, Adolfovice km 20,590-20,985
Cena stavebních prací: 7,6 mil. Kč

6

Stabilizační práh ve dně

6 „Strom zachráněn“

Vodní zákon č. 254 ze dne 28. června 2001 nabyl účinnosti 1. 1. 2002. Jako každá nová právní norma, zvláště pokud je postavena na nových principech, přináší oproti starému zákonu, platnému téměř 30 let, nemálo změn, odlišností a zbrusu nových ustanovení. Následující text je snahou o přiblížení některých změn v tomto zákoně. Při absenci prováděcích vyhlášek a v omezeném prostoru není samozřejmě možné postihnout všechny novinky a záludnosti jednotlivých paragrafů.

Nakládání s vodami

Nakládání s vodami bylo v novém zákoně nově precizováno a věcně upřesněno, základní principy, pojmy a procedury u obecného nakládání s vodami (§ 6), povolení (§ 8), souhlasu (§ 17) a vyjádření (§18) však v zásadě zůstávají zachovány v duchu zákona předchozího.

U povrchové vody nebylo zatím u odběratelů vyžadováno měření množství vod, se kterou nakládají, u podzemní vody byla tato povinnost uložena podzákoným předpisem. Nová zákonná úprava (§ 10) vyžaduje po tom, kdo má povolení k nakládání s vodami, měření vody, se kterou se nakládá, ve všech případech, kdy povolení přesahuje množství 500 m³/měsíc nebo 6 000 m³/rok a nejde o využití energetického potenciálu. Povinnost měřit množství vod má také ten, kdo má povolení k akumulaci povrchových vod a objem vody vzduť tímto vodním dílem je větší než 1 mil. m³. Naměřené údaje jsou předávány nám jako správci povodí. Podrobnosti měření budou upřesněny vyhláškou nebo mohou být specifikovány také v povolení k nakládání s vodami.

Agendou, která s činností podniků Povodí byla vždy dosud nějak spojena, je evidence rozhodnutí vodoprávních úřadů. Nově (§19) je tato povinnost uložena vodoprávním úřadům (od roku 2003 tzv. pověřené úřady III. typu) a krajským úřadům. Jde o evidenci povolení vydaných podle zákona o vodách v listinné i elektronické podobě. Pro zjišťování stavu povrchových a podzemních vod, které je podnikům Povodí uloženo § 21, je nám tak umožněn přístup k této evidenci.

Plánování v oblasti vod

Nově je proti dřívějšímu pojato i plánování v oblasti vod. Zákon rozlišuje Plán hlavních povodí ČR (§ 24), tj. povodí Labe, Moravy a Odry, jehož pořizovatelem je MZe ve spolupráci s MŽP, od plánů oblastí povodí, zpracováváných na základě rámcových cílů povodí hlavních. Plány oblastí povodí pořizují správci povodí, pro území české části povodí

Odry to tedy bude náš státní podnik. Obsah všech těchto plánů není dosud přesněji stanoven (stane se tak teprve vyhláškou), jisté je však již ale to, že plány budou muset být kompatibilní se Směrnicí 2000/60/ES Evropského parlamentu a rady ustávající rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky, a že tento proces tvorby plánů si vyžádá čas několika let. Než se tak stane, vodoprávní úřady jsou povinny ve své činnosti vycházet z dosud existujícího Směrného vodohospodářského plánu.

Zjišťování a hodnocení stavu povrchových a podzemních vod

Zjišťování a hodnocení stavu povrchových a podzemních vod (§ 21) je směřováno k zajišťování podkladů pro výkon veřejné správy podle vodního zákona a pro informování veřejnosti. Zahrnuje zejména zjišťování a hodnocení množství a jakosti povrchových a podzemních vod (včetně vedení vodní bilance) a dále také obsáhlou evidenci vodních toků, povodí, hydrogeologických rajonů, různých chráněných oblastí a ochranných pásem vodních zdrojů, záplavových území a dalších skutečností. Tyto činnosti jsou uloženy nám, jako správcům povodí a i dalším pověřeným subjektům (VÚV TGM, ČHMÚ). Informace o stavu vod je nutno na vyžádání a bezplatně poskytovat správním úřadům.

Jedním z využití údajů o nakládání s vodami naměřenými uživateli je sestavení vodní bilance (§ 22). Ta byla zpracovávána již na základě starého vodního zákona a jeho prováděcích předpisů. Nyní je vedena přímo v zákoně s tím, že její upřesnění je ve vyhlášce. Nově je sestavení vodohospodářské bilance příslušné oblasti povodí uloženo správci povodí, tedy podnikům Povodí. Vodní bilance se sestavuje zvláště pro podzemní vody jako bilance množství a jakosti. Dělí se na bilanci hydrologickou, která se zabývá změnami vodních zásob v povodí nebo hydrogeologickém rajonu a na bilanci vodohospodářskou, která je porovnáním požadavků na odběry a jakost vod s využitelnou kapacitou vodních zdrojů.

Chráněné oblasti přirozené akumulace vod (§ 28) mají za úkol zajišťovat ochranu horských oblastí - v našem povodí Beskyd, Jablunkovska a Jeseníků - jako vodohospodářsky významných území. Jsou zde omezeny a zakázány určité druhy činností, které by mohly zhoršit jakost vody či snižovat její množství (zmenšení rozlohy lesů, těžba rašelin, ukládání radioaktivních odpadů aj.). Novým zákonem je navrženo zachovat původní znění vyhlášek o chráněných oblastech akumulace vod z roku 1978, které by měly nyní ale formu nařízení vlády.

Nové pojmy v oblasti ochrany vod před znečištěním

V oblasti ochrany vod před znečištěním se do vodního zákona zavádějí zcela nové pojmy, nové principy ochrany a hodnocení toků, ve snaze přiblížit se legislativě a požadavkům Evropské unie. Tak se (v § 32) zavádí na základě Směrnice Rady č. 91/272 EHS zcela nový pojem „citlivé oblasti“. Jako citlivá oblast bude vládním nařízením stanoveno zřejmě celé území České republiky vzhledem k tomu, že povrchové vody již jsou eutrofní nebo potenciálně eutrofní. Znamená to, že obsahují větší koncentrace biogenních prvků - dusíku a zejména fosforu. Označením oblasti za citlivou bude vyslovena řada požadavků na vybavenost jednotlivých „aglomerací“ jakožto největšího producenta tohoto znečištění, které se dostává do toků stokovými systémy, ale i čistírnami odpadních vod. Zároveň budou stanoveny lhůty pro splnění těchto požadavků. Tento přístup byl doposud českému právu cizí, neboť reaguje nikoliv na stávající stav a dnešní možnosti, ale požaduje dosáhnout optimálního stavu do určité lhůty. Naplnění tohoto paragrafu bude patřit mezi investičně nejnáročnější.

Další z evropských směrnic (tzv. „nitratová“ Směrnice Rady č. 91/676 EHS) byla podkladem pro zavedení pojmu „zranitelné oblasti“ (§ 33). Na této činnosti vodního zákona budou správci povodí participovat, hlavní tíže jeho naplňování však bude spočívat na bedrech zemědělských agentur, protože jde především o snižování znečištění způsobeného dusičnany ze zemědělských zdrojů. Ve vládou stanovených zranitelných oblastech bude zaveden režim „správné zemědělské praxe“, konkrétně dopracovaný na každou zemědělsky hospodařící jednotku v dané oblasti s návrhem revize a kontrolních mechanismů.

Následující novinkou - a to velmi problémovou - (v § 34) je pojem „povrchové vody využívané ke koupání“. Jeho základem je Směrnice Rady č. 76/160 EHS. Princip spočívá ve vymezení lokalit ve volné přírodě, které jsou hromadně využívány ke koupání. Takováto místa, vymezena nařízením vlády, budou rovněž podléhat zvláštnímu režimu, kdy bude určeno, jakým způsobem se zajistí jakost vody, její kontrola a vlastně i informace veřejnosti. Naplňování tohoto paragrafu se zcela jistě významně dotkne i našeho podniku, který je správcem řady pro koupání vhodných toků a především rekreačně využívaných nádrží. Kontrola jakosti vody vhodné ke koupání tak, jak je stanoveno v navazujícím zákoně č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví a vyhlášce 464/2000 (o hygienických požadavcích na koupaliště), si vyžádá nemalé nároky na činnost nejspíše naší laboratoře a doposud není jasné, kdo bude hradit náklady této činnosti.

V § 35, zabývající se podporou života ryb, je zaveden opět nový přístup v pohledu na kvalitu toků, který přinesla legislativa EU (konkrétně Směrnice Rady č. 78/659 EHS). Nařízením vlády budou stanoveny úseky toků, jejichž kvalita v cílovém stavu musí zajistit život rybám lososovitým nebo kaprovitým. Na těchto úsecích budou stanoveny limity znečištění tak, aby byla zajištěna rozmanitost rybí obsádky a její reprodukce.

Havarijní činnost

Nabytím účinnosti zákona č. 254/2001 Sb. byla zrušena vyhláška č. 6/1977 Sb., o ochraně jakosti povrchových a podzemních vod, která detailně popisovala činnost při haváriích. Havarijní činnost se částečně přesunula přímo do vodního zákona § 38 až § 42 a částečně bude obsahem navazujících vyhlášek, a to vyhlášky týkající se zpracování havarijního plánu (viz. § 39 odstavec 8) a vyhlášky týkající se činnosti při haváriích (viz. § 41 odstavec 7). Ministerstvo životního prostředí však prováděcí vyhlášky dosud nevydalo, předpokládaný termín vydání je březen 2002.

Zákon č. 254/2001 Sb., v podstatě změnil dosavadní systém havarijní činnosti, ale k určitým změnám došlo:

- Původce havárie nebo ten, kdo ji zjistí, je povinen informovat Hasiče nebo Policii ČR.
- Řízení prací při zneškodňování havárií přísluší pouze vodoprávnímu úřadu.
- Ústřední vodoprávní úřad zřizuje zvláštní účet ve výši 50 000 000 Kč pro řešení havárií, kdy nelze původci uložit nápravná opatření a hrozí závažné ohrožení nebo znečištění vod.

Definice vodního toku

Nový vodní zákon již nepovažuje vodní tok za nemovitost, ale za přírodní jev definovaný tekoucí povrchovou vodou v korytě vodního toku (§ 43 odst. 1).

Je zachován princip, že v pochybnostech, zda jde o vodní tok, rozhoduje vodoprávní úřad. Nově je v cit. ustanovení stanoveno oprávnění vodoprávního úřadu rozhodnout, že vodním tokem jsou i jiné povrchové vody tekoucí v korytě, např. bystřiny (§ 43 odst. 2).

Vodní zákon nově upravuje problematiku náhrad a odškodnění v případech, kdy vodní tok opustí vlivem přírodních sil při povodni své přirozené koryto a vodoprávní úřad nepovolí jeho navrácení do původního koryta (§ 45 odst. 3 a 4).

Nově je provedeno rozdělení vodních toků na vodní toky významné a ostatní vodní toky, tzv. drobné vodní toky (§ 47 odst. 1). Dále nový vodní zákon již nezná kategorii vodárenských toků, jakož i hraniční vodní toky tvořící státní hranici. Vzhledem k tomu, že jsme správci některých hraničních vodních toků, je nutno upozornit na zákon

o státních hranicích, který nabyl účinnosti 1. 1. 2002 a který nejen, že zná pojem hraniční vodní tok a váže ho na mezinárodní smlouvy, ale také ukládá v § 12 řadu zvláštních povinností jeho správci.

Správa vodního toku

Správa vodního toku je nemajetkový institut veřejnoprávního charakteru a je definována jako souhrn oprávnění a povinností správců vodních toků, popř. správců významných vodních toků, jimiž jsou ve smyslu zákona o povodích státní podniky Povodí (§ 47 odst. 2 a 4).

Nově je řešena taktéž problematika tzv. „bílých míst“ ve správce vodních toků. Zákon zde říká, že na drobných vodních tocích, na kterých nebyl určen správce vodního toku, vykonává správu stát, svými organizačními složkami, které MZe k tomuto účelu zřídí (§ 48 odst. 4). Koho zřídí samozřejmě nevíme, ale v tuto chvíli je jenom jediná organizační složka MZe, která by mohla tuto správu vykonávat, a to je Zemědělská vodohospodářská správa.

Vodní zákon dále nově zavádí institut správy povodí s cílem rozšířit činnost správců významných vodních toků na celou oblast povodí včetně podzemních vod (§ 54). Z hlediska našeho podniku stojí za zmínku především činnosti spojené se zjišťováním a hodnocením stavu povrchových a podzemních vod, jejichž plnění bude vyžadovat zvýšené finanční a odborné zabezpečení. Nově je pro správce vodního toku stanovena povinnost sledovat vodní díla a ostatní stavby v korytě vodního toku ve vlastnictví jiných vlastníků a tyto vlastníky upozorňovat na zjištěné závady. Taktéž bude nutno sledovat, které vodní útvary námi spravované budou MZd určené ke koupání. Mohlo by se stát, že při případném zhoršení jakosti vody nám může být uložena celá řada velmi problematických a obtížných opatření k nápravě tohoto stavu.

Vodní dílo

V ustanovení § 55 nadepsaném vodní díla se pojem „vodohospodářské dílo“ nahrazuje pojmem „vodní dílo“, který lépe vystihuje možnost užití díla nejen k účelům hospodaření s vodou. Rozšířen je i příkladný výčet vodních děl sloužících k nakládání s vodami. Z hlediska našich zájmů se zejména jedná o zařazení jezových zdří mezi vodní díla. Další podstatnou změnou je, že veškeré vodovodní a kanalizační přípojky již nejsou vodními díly.

V souvislosti s touto problematikou je nutno upozornit na novou zásadu vsunutou do § 15 odst. 6, dle níž zejména povolovaná vodní díla, jejich změny a změny jejich užívání nesmějí vytvářet bariéry pohybu ryb a vodních živočichů v obou směrech vodního toku. To má za následek, že pokud by se jednalo o zřízení vodního díla v korytě vodního

toku nebo o jeho změnu, popř. udržovací práce by překračovaly rámec údržby, nemohla by být tato činnost bez dostatečných kompenzačních opatření vůbec povolena.

Nově se v § 57 upravuje vztah mezi vlastníkem vodního díla a subjekty majícími bezprostřední prospěch z vodního díla, pokud jde o podíl na jeho údržbě.

V našem povodí jde většinou o MVE. Zde bohužel je uplatnění podílu subjektu využívajícího vodní dílo na nákladech údržby limitováno výkonem MVE 5 MW.

Nově se v § 127 odst. 17 ve vazbě na § 20 odst. 1 ukládá vlastníkům konkrétně vymeovaných vodních děl povinnost nejpozději do 4 let po dni nabytí účinnosti zákona předložit příslušnému katastrálnímu úřadu podklady potřebné pro zapsání těchto staveb vkladem do katastru nemovitostí.

Pokud jde o institut technickobezpečnostního dohledu nad vodními díly, lze konstatovat, že zůstává současná právní úprava, která byla převedena do zákona. Nadále zůstává rozdělení do kategorií I. až IV. (§ 61 odst. 2). Za podstatnější změnu lze považovat přenesení kompetence určení kategorizace vodního díla I. až IV. z ústředního vodohospodářského orgánu na vodoprávní úřad příslušný k jeho povolení. V některých případech si tuto kompetenci může vymínit krajský úřad, popř. ústřední vodoprávní úřad, tj. MZe (§ 61 odst. 5).

Povodňová ochrana

Nový vodní zákon obsahuje ucelenou část řešící povodňovou ochranu, a to v hlavě IX (§ 63 - § 87). Před účinností nového vodního zákona byla povodňová ochrana obecně řešena v zákonech 130/1974 Sb., a 138/1973 Sb., a detailně v Nařízením vlády č. 100/1999. Toto nařízení vlády bylo prakticky v nezměněné podobě převzato do nového vodního zákona, a tím došlo k posílení povodňové ochrany na zákonnou normu.

Principy řízení ochrany před povodněmi se nezměnily, nadále jsou v kompetenci povodňových orgánů a provádí se podle povodňových plánů. V případě vyhlášení krizového stavu podle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení se stává povodňový orgán poradním orgánem krizového řízení. I nadále platí, že pro případ povodni je vrcholným orgánem Ministerstvo životního prostředí.

K jedné změně přece jen došlo - předsedou povodňové komise uceleného povodí je nyní podle § 80 hejtman kraje.

Zátopová území

Již ve starém vodním zákoně byl zakotven pojem zátopová území, k nimž se vztahoval souhlas tehdejších vodohospodářských orgánů ke všem stavbám, k dobývání nerostů a k zemním pracím, které byly do nich umístovány. I v novém zákoně podobný institut souhlasů (§ 17) na takovémto území zůstává,

ZAJÍMAVOSTI Z DĚJIN VODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ MĚSTA OSTRAVA III.

Poslední pokračování je pokusem o stručný popis toho, jak se ve vodním hospodářství Ostravy 19. století a první poloviny 20. století projevoval industriální vývoj od počátku průmyslové revoluce.

Huť a elektrárny

Výstavbou nového jezu na Ostravici a závodního náhonu v r. 1830 získaly Rothschildovy Vítkovické železářny, coby součást společnosti Vítkovického horního a hutního těžářství, zdroj nezávadné vody na dlouhou dobu. Ze závodního náhonu byla ostravická voda odebírána pro první parní stroje a později (r. 1898) pro první samostatnou elektrárnu v železárnách, vyrábějící stejnoměrný proud, kterou pak od r. 1904 následovaly další závodní elektrárny, vyrábějící již proud střídavý.

V r. 1898 zahájila výrobu elektrické energie také městská elektrárna Moravskoslezské elektrárenské akciové společnosti s určením „zásobovat elektrickou energií pro světlo a sílu průmysl, živnosti, obchod i domácnost“. Tato elektrárna odebírala do r. 1909 vodu z Valchařské strouhy. Později z důvodu znečištění vody přešla na využívání vody podzemní.

O dva roky dříve v r. 1896, jako první podnik svého druhu byla dána do užívání obecní elektrárna ve Slezské Ostravě (budova na Gagarinově náměstí), zásobovaná vodou zřejmě z Lučiny.

Se stavbou elektrárny v Třebovicích se započalo v r. 1931. Po dobudování v r. 1939 to byla v té době největší a nejmodernější parní elektrárna v republice. Dodnes je zásobována vodou z řeky Opavy.

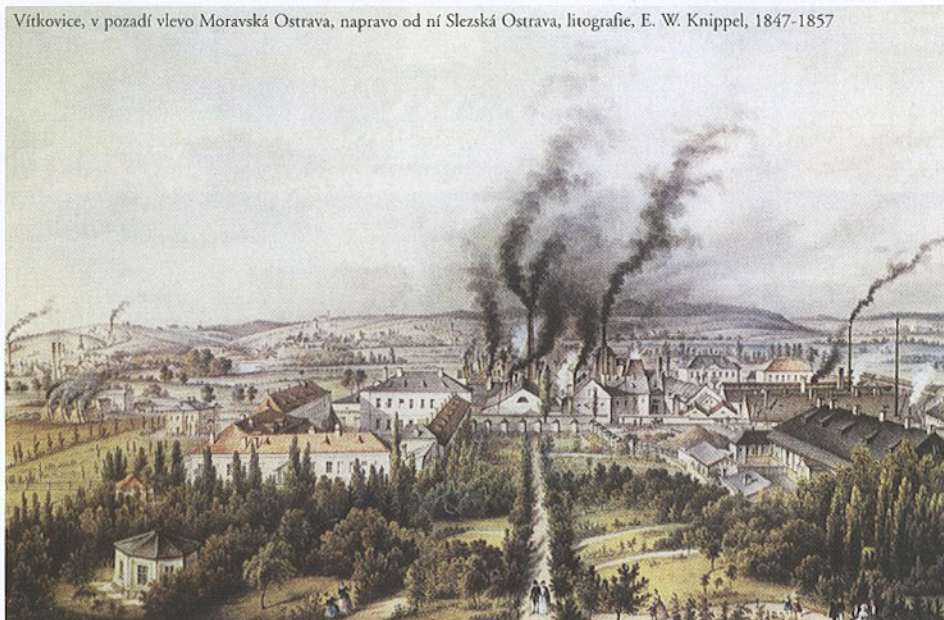
V r. 1900 bylo v důsledku průtočného vodního hospodářství přiváděno do železáren denně 115 tis. m³ vody. Voda v Ostravici byla však již znečišťována celulózkou ve Vratimově a novým zdrojem se tedy stává od r. 1907 Odra v Zábřehu a následně Odra v Nové Vsi.

Žofínská huť na levém břehu Ostravice (za Karolinou) založená v r. 1873 jako První rakousko-uherská vysokopeční společnost předtím, než byla pohlcena Vítkovickým horním a hutním těžářstvím (r. 1888), jíma-la infiltrovanou vodu zářezem v levém břehu Ostravice. Později byla napojena na odpadní chladící vodu z Vítkovic. Huť byla zrušena zhruba po 100 letech provozu jako první větší průmyslový komplex (pomineme-li objekty zničené 2. světovou válkou).

Doly

Ačkoliv s těžbou uhlí se započalo již ve 2. pol. 18. století, k jejímu rozvoji došlo až po

Vítkovice, v pozadí vlevo Moravská Ostrava, napravo od ní Slezská Ostrava, litografie, E. W. Knippel, 1847-1857

založení Rudolfovy huť. Prvé doly na území Moravské Ostravy vznikly ve 40. letech 19. století. Byly to první podniky, jejichž lokalizace nebyla vázána zdrojem vody, ale geologickou stavbou uhelného ložiska.

Provoz dolů vyžadoval napájecí vodu pro parní těžní stroje, ventilátory, čerpadla důlních vod a později kompresory. Slezsko-ostravské doly vesměs využívaly vlastní studny a Slezský Mlýnský náhon, doly v Moravské Ostravě Mlýnský náhon.

Po roce 1860 s rozvojem koksárenství začíná výstavba úpraven uhlí s mokřým procesem praní. Voda se odebírala jak z náhonů, tak ze studní. Po usazení uhelných kalů se voda vesměs vracela do úpravárenského procesu, menší část s neodstranitelnými zbytky hlušiny se vypouštěla do toků. První stížnosti na znečištění Mlýnského náhonu kaly jsou zaznamenávány od r. 1873.

Chemická výroba

Hlavním znakem chemických továren byla vysoká potřeba provozní vody a vypouštění ne zcela vyčištěných odpadních vod.

První továrna na sodu v Rakousko-Uhersku vznikla v r. 1851 v Hrušově. Výrobní petroleje v Přívoze (Ostramo) v letech 1866-1868 byla druhou chemickou v ostravském teritoriu. Koksovna Karolína začala zpracovávat zplodiny výroby koksu, dehet a amoniak od r. 1889. Na stejné surovinové základně pracovala v téže době dehtárna Lutner (v místech dnešní Hornické polikliniky) a od r. 1892 továrna Rütgers v Zábřehu. V r. 1895 začíná vyrábět koksovna Ignát u stejnojmenného dolu v Mariánských Horách (Šverma), v r. 1909 koksovny František v Přívoze a Trojice ve Slezské Ostravě. Všechny vypouštěly své fenolem a dalšími látkami znečištěné vody do toků Odry a Ostravice.

Významným spotřebitelem vody a zároveň jejím znečišťovatelem byla celulózka ve Vratimově, založená v r. 1880. Vodu odebírala převážně ze Slezského mlýnského náhonu

a vypouštěla ji přímo do toku, nejdříve jen přes filtry, později přes usazovací nádrže. Od samotného počátku znamenala její existence výrazné znečištění vod Ostravice a tím i vod ve všech náhonech, což bylo provázeno množstvím stížností a vyšetřování. Stavba čistící stanice, uložená celulózce v r. 1892 vídeňským ministerstvem orby, přinesla sice určité zlepšení, ale v době, kdy jedinou známou technologií čištění vod bylo filtrování a usazování, se zázraky čekat nedaly. Čištění odpadních vod z výroby celulózky je všeobecným problémem dodnes. Aby nebyly znehodnocovány odběry vody od jezu ve Vítkovicích, byl odpad z celulózky mnohem později v 60. letech vyústěn do podjezí. Pamětníci si jistě ještě vzpomenou na páchnoucí dřevěné přívodní koryto vedoucí podél pravého břehu Ostravice z Vratimova do Vítkovic.

Hmatatelné zlepšení kvality vody v Ostravici nastalo až po zastavení provozu ve Vratimově a po vybudování nové celulózky s moderní technologií v Paskově. I dnes jsou ovšem její odpadní vody vypouštěny pod Vítkovický jez, kam jsou přiváděny speciálním potrubním odpadovodem.

V r. 1928 vzniká v Mariánských Horách na pravém břehu Odry, návazně na koksovnu Ignát, továrna na dusíkatá hnojiva, Dusíkárna (MCHZ). Zdrojem vody pro výrobu byla Odra a Odra byla i recipientem odpadních vod. Produkce závodu v té době byla poměrně nízká a anorganické znečišťující látky v odpadní vodě měly na vodnější Odru relativně nevelký vliv.

Zánik náhonů

Mlýnský náhon a Valchařská strouha, původně sloužící mlýnům a rybníkům, se postupně staly nejen průtočnou soustavou pro zásobování průmyslu vodou s násobným technologickým využitím, ale současně soustavou odpadní. V 70. letech 19. století se přidaly nepříznivé vlivy poddolování, které

Dokončení na str. 9

se projeví zhoršováním spádu náhonů a přeneseně tedy i ubýváním vody. Z více než 1000 l/sec. pokleslo průtočné množství v Mlýnském náhonu k r. 1900 na několik litrů. Náhon i strouha se staly příkopy pro odvádění odpadních vod z města. V r. 1923 je již Mlýnský náhon nazýván kmenovou stokou a vyžaduje každoroční čištění. Pro zápach byl v té době částečně již zaklenut. Se zakrýváním bylo započato v r. 1896 na Antonínově (dnes Smetanově) náměstí, pak v místě dnešní Nádražní ul. a v Přívoze. V souvislosti s budováním soustavné kanalizace města v r. 1936 byly náhon i strouha zrušeny definitivně. Zanikla tak vodní díla, která více než 600 let přiváděla do Ostravy vodu ke všeobecnému užítku, a která zlikvidovala 100 let trvající průmyslová expanze.

Vodovod a kanalizace

Vedle hospodářského vývoje využití vody, který byl doposud popisován, svou vývojovou cestou se ubíralo i zásobování vodou pitnou a budování kanalizace.

Od založení Ostravy bylo obyvatelstvo zásobeno z místních studní. Jejich vydatnost ovšem za suchých let výrazně klesala. V r. 1827 tedy rozhodla městská rada zřídit první malý gravitační vodovod, kterým byla přiváděna pramenitá voda z okraje ostravské geologické terasy ve Vítkovicích, dřevěným potrubím do kašny na náměstí.

S přibýváním obyvatelstva bylo však nutno hledat další zdroje vody. V r. 1852 byla tedy vyhloubena nová studna (v blízkosti dnešního mostu ČD přes Ostravici) a voda z ní přivedena do Ostravy do první vodovodní sítě s osmi výtoky a požárními hydranty. Šlo o infiltrovanou vodu, jejíž množství kolísalo v závislosti na průtoku Ostravice, takže ani toto brzy nestačilo.

Zásobování Ostravy pitnou vodou vůbec bylo až do konce 19. století provázeno řadou problémů a neúspěchů. Ke konci padesátých let se zhoršila kvalita spodní vody unikajícími metanem při dolování. V 70. letech byl sice dán do provozu nový, již litinový vodovodní řad z Vítkovic, pramen však postupně slábl a vodovod musel být dotován ze studně Strassmannova pivovaru, který stál na Pivoarské ul. (u Černé Louky). Kalamita s pitnou vodou nastává v 80. letech a zajištění vody se stává předmětem zvýšeného veřejného zájmu. Městská rada se zabývala několika lokalitami v nivách Ostravice i Odry, z nichž nakonec, v době vrcholícího nedostatku vody v r. 1889, vybrala jímání pod Hulváckým kopcem. Problém ovšem nebyl definitivně vyřešen ani rozšiřováním jímacích zářezů. Nekvalitní rozvody, malá vydatnost a kvalitativní nedostatky vedly k tomu, že za 10 let po zřízení vodárny v Hulváckách město hledá nové řešení zásobení vodou. Zvažováno, mimo jiné, je i zásobení vodou z beskydské přehrady, jejíž stavba je zkoumána v r. 1903 (Šance) ing. Hubrem

z Liberce. Tentyž provádí hydrogeologický průzkum oderské nivy v Nové Vsi a prokazuje zde staré subglaciální koryto. V letech 1907-1908 je tedy v Nové Vsi vystavěna nová vodárna, která se stala základní vodárnou pro celou Ostravu a společně s vodárnami Vítkovic (se studnami ve Staré Vsi) a Přívozu (se studní ve Lhotce) od r. 1924 dodávala vodu nejen pro sloučenou Velkou Ostravu, ale i do Bohumína. Vodárna byla několikrát rozšiřována a modernizována a ve funkci ji nacházíme i dnes.

Slezská Ostrava, jáma Hermenegild, vlevo kostel sv. Josefa a zámek, kol. r. 1862

O první kanalizaci ve městě se začalo jednat až po zřízení vodovodu. Vybudovat zděné žumpy u každého domu bylo nařízeno v r. 1855. Do té doby odtékaly dešťové i splaškové vody volně příkopy a rigoly do potoků, náhonů a Ostravice. Rovněž prvá kanalizace vybudovaná v okolí náměstí ústila do Mlýnského náhonu. Náhony zůstávaly hlavními odpady až do začátku 20. století, přestože byly budovány některé dílčí kanalizační stoky sledující ulice. V r. 1893 byl předložen první projekt, který řešil kanalizační síť soustavněji s vejcími kmenovými stokami s příslušnými výpočty a s vyústěním do Ostravice v Muglinově. K realizaci pro omezenost finančních prostředků však nedošlo a výstavba kanalizace dále pokračovala postupným kanalizováním ulic v nedostatečných hloubkách pro zaústění do náhonů.

Nový projekt na kanalizaci města Ostravy byl vypracován až v r. 1913, když již předtím v letech 1900 a 1903 byla zřízena dílčí kanalizace v Přívoze a ve Vítkovicích. Tento nový projekt se stal základem soustavného řešení asanace města, na jehož konci bylo v r. 1935 definitivní zrušení zápachajících náhonů. Ještě dnes ovšem ve starých částech Ostravy a v Přívoze je nemálo domů závislých na mechanickém vyvážení žump.

Snahy o splavnění řeky Odry

Pro úplnost popisu historie vodního hospodářství v Ostravě je třeba se zmínit i o zájmech na splavnění řeky Odry a jejím

propojení s řekou Moravou, a v této souvislosti o vcelku kuriózním osudu tabulového jezu na Odře v Koblově, který byl vybudován v letech 1934-1936, mimo jiné, jako první stavba vodní cesty Odra - Dunaj.

Myšlenky na splavnění Odry a spojení s řekou Moravou historicky spadají už do 17. století, kdy se jimi zabývaly Moravské stavy, zvláště pak císařský kancléř hrabě Kounic a nakonec i císař a český král Ferdinand III. Habsburský. Realizovatelný projekt

průplavního spojení byl sice rakouskou vládou v r. 1873 schválen, ale prioritou té doby byly železnice. Zájem o říční plavbu opět vzrůstá na počátku 20. století. Jsou dokonce založeny příslušné instituce pro stavbu vodních cest se sídlem v Praze a v Přerově a je připraven další projektový návrh pro loď o nosnosti 600 tun (r. 1909). Zmiňovaný jez na Odře v Koblově, jehož úlohou rovněž bylo vzdouvat vodu pro průmysl na pravém břehu, konstrukčně zapadá do projektu vodní cesty z let 1930 - 1938. V důsledku zakesnutí poddolováním byl však jez zprvu v r. 1958 trvale vyřazen z provozu a krátce nato zrušen a odstraněn. Do dnešní doby zůstal jen domek hrázného, sloužící našemu vodohospodářskému provozu Ostrava. Vzdouvací funkci převzal jez v Přívoze, vybudovaný v rámci soustavné úpravy Odry v 60. letech.

Snahy o splavnění Odry a průplavní spojení s Dunajem pokračovaly i po 2. světové válce a žijí dodnes. Jejich komentování však již nezapadá do celkového rámce tohoto článku.

Ing. Otto Brosch

Dnes zrušený jez na Odře v Koblově před likvidací

ZIMA NA PSTRUHÁRNĚ

V minulém čísle jste se dozvěděli něco o výlovu Petrova rybníka a chovu kapra u Povodí. Nyní bych Vám chtěl v krátkosti přiblížit dění na pstruhárně v Žermanicích v zimních a jarních měsících.

Každý nezasvěcený pozorovatel by si mohl říct, že po vánočním prodeji kapra mají u rybářů klid. Opak je ovšem pravdou. V průběhu ledna dochází na líhni ke kulení plůdku pstruha duhového a tomu musí být věnována veškerá péče. Asi po čtrnácti dnech od vykulení začínají malí pstroužci přijímat potravu. V tomto období se plůdek krmí až 12 x denně zhruba v hodinových intervalech, aby si přivykl na krmení granulovaným krmivem. Pokud se fáze tzv. rozkr-

mení úspěšně zvládne, je tímto učiněn první zdárný krok k dalšímu chovu. Jelikož se na Žermanicích nezabýváme jen chovem pstruha duhového, ale i dalších druhů ryb jako je mník, bolen, štika, ostroretka, lipan, kapr, sumec a pstruh potoční, musím se nyní zmínit o prvním jmenovaném, a to o mníku jednovousém. Jedná se o jedinou treskovitou rybu žijící v České republice. Mník je zařazen v Červené knize ohrožených druhů a jeho výskyt ve volných vodách je zatím velice sporadický. U nás na Žermanicích máme chovné hejno mníka a právě koncem ledna, kdy teploty vody klesají pod 2 °C dochází k jeho rozmnožování. Tato ryba je zvláštní tím, že má velice malé jikry, které mají při výtěru velikost pouze 0,8-1,2 mm. Ryby, které vytíráme, mají velikost až 70 cm a od jedné vytřené jikernačky lze získat i 600 tisíc jiker. V loňském roce jsme úspěšně vytřeli a odinkubovali 6 mil. jiker. Plůdek, který odchováváme v rybnících, po slovení

vysazujeme ve velikosti 10 cm na VD Šance a VD Kružberk. V posledních třech letech jsme zde vysadili 60 tis. ks této vzácné ryby.

Další činností v tomto období je třídění tržních pstruhů a jejich expedice do obchodní sítě. Vytříděné pstrухy dodáváme do zpracovny ryb, okolním chovatelům a prodejcům ryb. Živým tržním pstruhem zásobujeme také hypermarkety Tesco a Carrefour v Ostravě. Při současné produkci tržního pstruha, která dosáhla v loňském roce 52 t za celé středisko RH (z toho Žermanice 35 t) to znamená vytřídit a odvoztit měsíčně značné množství ryb.

Tímto jsem ve zkratce popsal činnost na pstruhárně v Žermanicích v zimním období a v příštím vydání Kapky bych vás rád seznámil s činností pracovníků rybného hospodářství na vodárenských nádržích.

Tomáš Marek

POČÁTKY SPRÁVY VODNÍCH TOKŮ NA OSTRAVSKU Z PAMĚTI PROVOZNIHO TECHNIKA

Část 2 - Krajská správa vodních toků

Když jsem ve vojenské prezenční službě dostal v roce 1953 dovolenku a navštívil jsem Krajskou vodohospodářskou službu, zjistil jsem, že tu došlo k mnoha změnám. KVS už po reorganizaci měla nový název Správa vodních toků - SVT a všichni zaměstnanci z vnitřní Ostravy přesídlili do nových kanceláří v dřevěné budově postavené u řeky Ostravice ve Slezské Ostravě, naproti parku Komenského. Budova - dvoubarák měla ústřední topení, každá polovina měla svůj vlastní vchod a sociální zařízení se sprchami. Naproti u ulice Bohumínské, SVT už zpracovávala projekt na výstavbu zděné budovy nových kanceláří a na parcele vznikala stavební dvorec. Z boku parcely se stavěly garáže pro nákladní a osobní auta. Já jsem při své návštěvě SVT stihl zpracovat projekt dřevěných přístřešků pro autojeřáby a traktor. Po návratu z vojenské služby už přístřešky stály v řadě vedle garáží a stavební dvorec se dokončoval vybetonováním nádvoří. SVT také připravovala výstavbu dvou bytoven s 16 byty pro své zaměstnance na Hornopolní ulici v Ostravě 1 na Fifejdách.

Podnik SVT nadále řídili Otakar Moskva a Ing. Staš. Nová sekretářka tu byla hbitá Lucie Niklová, ale ředitel měl ještě osobního sekretáře Štefana Osífa, který dělal též do právních věcí. Dr. Novotný měl své právní oddělení a zároveň osobní. Arnošt Křístek vedl plánovací oddělení a současně zásobování. Zásobovače mu dělal nový pracovník pan Příbýl Josef, zástupce Křístka, pan Jarolím, také nový, se proslavil tím, že nám zorganizoval, když Polsko otevřelo hranice, první zahraniční zájezd do koncentračního tábora v Osvětimi a solného dolu ve Věličce, což byla pro podnik velká událost. Jarolím po různých dalších zaměstnáních se vrátil k tokům a v důchodu dělal u Povodí Odry 6 let poříčního na úseku Ostrava.

Podnik SVT měl už ve správě skoro tolik toků, co má dnes Povodí Odry mimo hraniční Odru a stružky. Oddělení správy toků dále vedli pan Kopecký a Ing. Katerynyč, ale pomáhal jim ještě pan Hlaváč a měli nového stavebního dozora pana Veselého z Pudlova. Začali zrovna provádět inventarizaci dřívějších regulací, výsledkem bylo sestavení základních prostředků toků.

Největší a hlavní oddělení bylo stavomontážní činnost (SMČ), které nyní vedl dřívější stavbyvedoucí pan Richter Vladimír. Heryán Osvald bývalý mistr už dělal stavbyvedoucího. SMČ se už vybavovala mechanizací, měla bagr, buldozér, později dva, nový autojeřáb, nakonec dva, druhý měl speciální výbavu pro beranění štetovnic Larsen. Rozšířil se park

nákladních aut a i osobních. Stavbyvedoucí začali být vybavováni motocykly.

Stavební práce se nadále fakturovaly vnitropodnikově, což byl hlavní plán podniku SVT.

I když podnik SVT měl mechanizaci na zemi práce, mnoho prací se ještě muselo dělat ručně, jako navážení lomového kamene do závozu a rovnání kolečky a taktéž se dělal kolečky závoz haťových vrstev a zásyp vrbových pokrytí. Během tří let se už ale i tyto práce začaly postupně provádět mechanizací.

Podnik SVT začal zřizovat ekonomická oddělení, ale ekonomického náměstka měl až za 5 let.

Já jsem byl zařazen po příchodu z vojenské služby k projekčnímu oddělení jako projektant. Oddělení vedl stále pan Gašek, přitom dělal většinu projektů.

Praxe z dřívějška, že ve zpracovávání projektů vypomáhali stavbyvedoucí, už odpadla. Na oddělení mimo projektantku paní Činčalovou a kresličku Kotkovou měli novou písáčku a figurantku slečnu Bujokovou Irénku. Rozpočty se stále zpracovávaly podle ceníku S-7. Na práce, co v něm nebyly, se ceny vypočítávaly tak zvanými R-položkami. Nová rozpočtová soustava, která měla 60 ceníků, byla zavedena celostátně až za rok. V příštím roce 1955 přišli noví mladí inženýři. Ing. Trojek Vladimír byl přidělen k oddělení správy toků, kde byl znám jako přísný stavební dozor, Ing. Koutný se stal dalším stavbyvedoucí u SMČ a Ing. Zdráhal posílil naše projekční oddělení, kde už jsem byl jmenován vedoucím, jako další projektant. Ing. Klečka Milan byl přijat na odbor vodního hospodářství Sm kraje, kde pak byl dlou-

ho styčným pracovníkem mezi odborem a námi, neboť odbor naší SVT stále řídil.

Počátkem roku 1956 došlo u SVT k velké reorganizaci. Od podniku se oddělila převážná část pracovníků a vytvořili nový podnik s názvem Vodohospodářská stavební obnova (VSO). Přesl k ní ředitel Moskva, Ing. Staš, oddělení právní, plánovací, zásobovač a poměrná část ekonomických oddělení. Hlavně však celá SMČ. VSO obsadila severní polovinu budovy kanceláří, převzala stavební dvorec a také dílny a garáže ve Slezské Ostravě vybudované v minulých letech a samozřejmě veškerou mechanizaci a nákladní auta.

Za několik let se u VSO změnil ředitel. Po Moskvovi, který byl odvolán za špatné řízení podniku, nastoupil Ing. Skácel, pozdější předseda KNV. Za pár let se změnil název podniku VSO na Inženýrské stavby n. p. Ten si postavil novou, už dříve u SVT plánovanou zděnou budovu kanceláří zepředu stavebního dvorce, u ulice Bohumínské a do ní se přestěhoval. Zakrátko se sloučil s Bytostavem. V roce 1956 mnoho pracovníků z Bytostavu přešlo na Správu Povodí Odry.

VSO IS n.p. nám prováděly dále stavební práce - opravy na tocích, ale postupně si vybírali stavby s mechanizací, kde bylo málo prací ručních, tedy pro ně stavby produktivní. Náš plán oprav se tomu musel přizpůsobit.

SVT se po této reorganizaci změnila na Krajskou správu vodních toků - KSVT a obsadila jižní polovinu dřevěné budovy. Zůstaly jí také 3 kanceláře v boční malé dřevěné budově, kde se už předtím nastěhovalo naše projekční oddělení. U KSVT vlastně zůstalo jen oddělení správy toků, projekční a malá část pracovníků ekonomických oddělení, které se musely dobudovávat. Pro nové oddělení plánovací byl přijat plánovač pan Drnovský Vlastimil.

Dokončení na str. 12

Ředitele nám jmenoval tehdejší vedoucí odboru vodního hospodářství Sm KNV Ing. Valenta. Nebyl to dělnický ředitel a měl zvláštní způsob řízení podniku. Jméno si už nevzpomínám, pamatuji si však, že do podniku chodil tak 1x za 14 dní, podnik řídit dálkově, telefonicky a veškerá jednání s námi, když už se do podniku dostavil vedl ve stoje, taktéž i porady, při tom vždy nervózně přecházel po kanceláři nebo stál v rohu místnosti a býval často podnapilý. Pracovat u svého pracovního stolu jsme ho neznali. Po půl roce, když se neosvědčil, než mohl být odvolán, spáchal sebevraždu.

Práce však u KSVT setrvačně pokračovaly, podnik plnil své úkoly i plán. Neoficiálně podnik vlastně řídilo oddělení správy toků. Zřejmě proto byl následně jmenován ředite-

lem jeho vedoucí pan Kopecký Blahoslav, což jako u nestraníka to tenkrát byla výjimka.

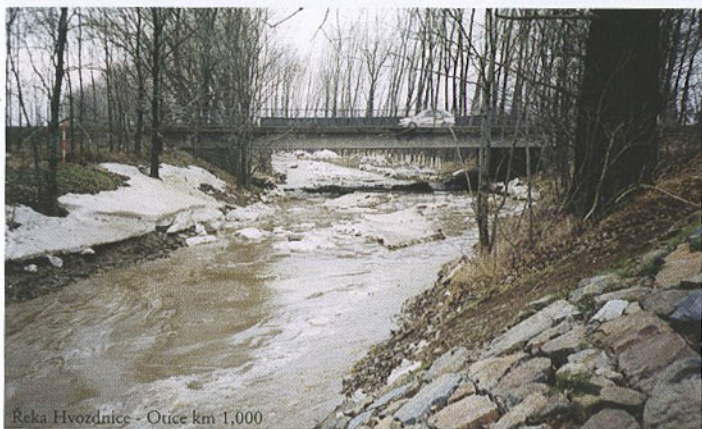
KSVTM v roce 1957 dokončila dodavatelsky výstavbu bytovek na Hornopolní ulici v Ostravě. Stavebním dozorem tam byl Ing. Hanel a já s překvapením zjistil, že učitelka Hanelová, co mně učila 3 roky na obecné škole v Oseku nad Bečvou, byla jeho manželka, bydleli tehdy v Lipníku. Byt mimo mně byl přidělen projektantce paní Činčialové, plánovači Vlastimilu Drnovskému a pracovníku oddělení správy toků Floriánu Kubánkovi. Z odděleného podniku VSO, který měl dispoziční právo, byt dostal ředitel Moskva, řidič Hrbáček a stavbyvedoucí Panáček. Koncem téhož roku se KSVTM přestěhovala do nového působiště na Tyršovu ulici v Ostravě 1 naproti zadní strany České spořitelny. Kanceláře nám tu uvolnil podnik Krajské vodohos-

podářské středisko. Za ředitele Kopeckého, možno říct, že podnik byl řízen velmi dobře.

V nové rozpočtové soustavě nebyl ceník na opravné práce na tocích. Proto ministerstvo vodního hospodářství zorganizovalo, že na pravidelných poradách vedoucích projekcí krajských správ, které se konaly obvykle 1x za čtvrt roku za účelem výměny zkušeností a seznámení se s exkurzemi s prohlídkou místních oprav ve všech krajích včetně Slovenska, aby se na těchto setkáních zpracoval ceník opravných prací. Já za Ostravský kraj, kde se jediné z celé republiky prováděly haťové stavby, jsem dostal úkol zpracovat ceny kapitoly vegetační stavby. Ke kapitole jsem zpracoval i nákrasy haťových staveb. Ceník dal hodně práce, za tři roky byl hotov a po jeho vydání jsme všichni zúčastnění dostali od ministra každý osobní děkovný dopis.

Ing. Emilián Vaculík

LETOŠNÍ TÁNÍ SNĚHU

Řeka Hvozdnice - Otice km 1,000

Řeka Hvozdnice - Otice km 2,300

21. 1. 2002

V současné době dochází z důvodu tání sněhu a deštových srážek k vzestupům průtoků na tocích v povodí Odry. Mohou nastat problémy na vodních tocích ve středních polohách v povodí Odry nad ústím Opavy, v povodí řeky Opavy a některých dalších drobných tocích v ostatních

částech povodí. Průtoky by měly dosáhnout maximálně 2. stupně povodňové aktivity..

23. 1. 2002

Průtoky na vodních tocích se pohybují v rozmezí od 270 do 30ti-denní vody. Na žádném vodním toku není dosažen stupeň povodňové aktivity. Na řece Opavě dochází k mírnému

stoupání průtoků, dosažení stupňů povodňové aktivity však nepřepokládáme.

Ledové zátarasy se během včerejšího dne vyskytly na řece Hvozdnici a to v Mladecku a Oticích. V Mladecku se večer podařilo hasičům ledovou bariéru rozbit a umožnit volný průchod ledů...

25. 1. 2002

Ledová bariéra na řece Olši se během včerejšího dne uvolnila a bez dalších problémů prošla vodním tokem. Na řece Opavě nad Opavou se vytvořil souvislý ledový zátaras v délce několika kilometrů. K vyběžování vody

Dokončení na str. 13

Řeka Hvozdnice - Otice km 2,320

Řeka Hvozdnice - Otice km 2,350

Dokončení ze str. 12

z koryta nebo obrožení zástavby nedochází, avšak pracovníci Povodí Odry závod Opava zde budou během dne pomocí stavebních strojů uvolňovat ledovou pokrývku, aby zajistili volnou průtočnost koryta...

Řeka Hvozdnice - Orice km 1,400

29. 1. 2002

Vlivem teplého, ale bezsrážkového počasí pokračuje odtávání sněhové pokrývky v horských oblastech. Průtoky na všech tocích se pohybují v rozmezí 30 - 90ti-denní vody. První stupeň povodňové aktivity nadále trvá v profilu Odry -

Řeka Hvozdnice - Orice km 2,000

Bartošovice, na ostatních tocích nejsou dosaženy žádné stupně povodňové aktivity...

31. 1. 2002

V příštích dne očekáváme další pokles průtoků. Na nádržích dochází k plnění zásobních prostorů, téměř naplněny jsou vodní díla Morávka a Slezská Harta...

1. 2. 2002

Na všech vodních tocích ve správě Povodí Odry došlo během včerejšího dne k poklesu hladin a tato tendence bude v následujících dnech pokračovat. Na žádném vodním toku není dosažen stupeň povodňové aktivity.

To byl výběr zpráv uveřejněných na našich internetových stránkách, které vystihují situaci na našem povodí v době od 21. 1. do 1. 2.

Řeka Hvozdnice - Orice km 2,600

2002. Můžeme říci, že naše povodí Odry bylo v tomto období nejméně postiženo náhlým a prudkým táním sněhu. Velkým štěstím bylo, že v tomto období nebyly velké srážky, které by urychlovaly tání. Díky pracovníkům Povodí Odry, kteří od počátku sledovali obrovskou nadílku sněhu, byla všechna vodní díla ve správě připravena pojmout velké množství vody z odtátého sněhu. Šárka Smaržová

Řeka Opava - Opava km 39,000

Řeka Opava - Vavřovice km 42,500

27. ROČNÍK ZIMNÍ VODOHOSPODÁŘSKÉ TŘICÍTKY MÁME ZA SEBOU

Jak to všechno probíhalo

Organizační výbor pod vedením Ing. Jiřího Pagáče se začal scházet již několik měsíců před samotným závodem. Bylo třeba zajistit ubytování pro všechny účastníky, vyřídit všechna povolení ke konání závodu v Chráně-

né krajinné oblasti Jeseníky. Byl to sice 27. ročník, ale stále je co zlepšovat. Tak například letos se pořizovala nová čísla pro závodníky. Také se nezapomínalo na detaily, jako jsou odpadkové koše. Tento ročník byl výjimečný i tím, že se konaly dva večírky ve stejnou dobu na různých místech, a bylo třeba zajistit dvojí program. Každý z organizátorů měl svou funkci a všichni k této akci přistupovali velmi zodpovědně. Po všech administrativních pracích se část organizačního výboru vydala tři dny před zahájením závodu na Rejvíz, aby připravili vše přímo na místě. Počasí bylo velice příznivé a již před závodem byli závodníci informováni o počasí na závodišti prostřednictvím internetových stránek Povodí Odry.

Před závodem bylo třeba zkontrolovat, zda všechny ubytovací kapacity, které byly objed-

nány, jsou řádně zajištěny, bylo třeba vytýčit trasu a několikrát ji projet a samozřejmě označit. Stejně jako v předchozích závodech pomáhal sněžný skútr, který projel běžecké trasy. Naštěstí nebyla žádná vichřice a nesněžilo, takže jejich práce nebyla marná.

A teď již k vlastnímu závodem. Pátek 18. 1. 2002 byl ve znamení příjezdů a ubytování. Během odpoledne a večera přijížděli závodníci z různých koutů naší vlasti. Je to závod pro vodohospodáře, a tak se sjížděli závodníci

Dokončení na str. 14

Prezentace

START

Dokončení ze str. 13

z Povodí Labe, Povodí Ohře, ČHMÚ a z různých jiných podniků, které mají něco společného s vodou. Bylo to příjemné, protože někteří lidé se spolu setkají právě jen na této akci. Organizace ubytování byla skvělá. Každého účastníka přivítaly dámy z organizačního výboru s úsměvem na rtech a okamžitým předáním klíče od pokoje. Závodníci obdrželi ještě startovní číslo a informace o závodě.

V sobotu 19. 1. 2002 někteří již časně ráno vstávali, aby se dostatečně posilili na snídani před závodem a taky samozřejmě řádně připravili lyže. V tento den také přijížděli závodníci, kteří přijeli jen na závod a nepožadovali ubytování. Organizační výbor byl již od časného rána na nohou. Všichni zaujali svá určená místa a závod mohl začít. Náš vedoucí odborář pan Karel Klimonda z ampliónu přivítal všechny účastníky a pozval je na startovní čáru. Přijela však CK polní garda ze Zlatých Hor (skupina

našenců pro historické bitvy s polním dělem) a přímo na závodisti pana Klimonda odsoudila k popravě. Byla to povedená recese a závodníci před startem příjemně uvolnili své nervy. Garda našeho odboráře nakonec nepopravila, ale raději odstartovala závod.

Startovalo se na třikrát. Nejprve mladší muži, po patnácti minutách starší muži a po dalších patnácti minutách obě kategorie žen. Muži běželi trasu dlouhou 30 km a ženy 20 km. Na mužské i ženské otočce byli připraveni zase organizátoři, kteří podávali horký čaj, pomeranče a čokoládu všem závodníkům. Bylo třeba doplnit vypocené tekutiny a nabrat novou energii. Přibližně za dvě hodiny po prvním startu se

objevili v cíli dva běžci. A začala práce pro organizátory v cíli. Bylo třeba zaznamenat přesný čas dojezdu, odebrat číslo a nasměrovat každého do chaty Rejvíz, kde je čekaly diplomy, vlajčky a samozřejmě občerstvení ve formě výborné gulášové polévky a pití. Poslední závodníci přiběhli kolem 15.30 hodin. Většina pak absolvovala teplou sprchu a klid na lůžku. Bylo třeba nabrat sil na večírek, který se konal ve 20.00 hod. Hlavním bodem programu bylo vyhlášení vítězů. Celý program uváděl pan Karel Klimonda, za vedení státního podniku Povodí Odry byl zde přítomen Ing. Otto Brosch, technický ředitel, který je veliký příznivec tohoto závodu a samozřejmě také promluvil ředitel závodu VH 30 Ing. Jiří Pagáč, který poděkoval všem za účast. Vítězům byly předány ceny. Byla také udělena zvláštní cena nejmladšímu účastníkovi, kterému bylo teprve 10 let za perfektní zvládnutí 20ti kilometrové trasy. Viděli jsme ho v cíli a byl úplně v pohodě.

Uvedeme jen první tři místa v každé kategorii, celé výsledkové listiny jsou uveřejněny na internetových stránkách Povodí Odry, www.pod.cz v rubrice Aktuální informace - Ostatní informace.

Kategorie muži do 40ti let

Startovní číslo

112 Holuša Miloš - MONT Karviná - čas 2:03:20

116 Baláž Roman - TEAM Ostrava - čas 2:03:21

108 Šíbl Radoslav - Ekodrill - čas 2:19:15

poslední čas 5:30:20

Kategorie muži nad 40 let

Startovní číslo

160 Harcuba Petr - SčVK Liberec - čas 2:06:20

147 Navrátil František - Vasaloppet klub Olomouc

- čas 2:14:00

257 Sosna Vlastimil - Mont Karviná - čas 2:14:25

poslední čas 5:14:15

Kategorie ženy do 35ti let

Startovní číslo

391 Kudrnová Romana - Mont Karviná - čas 1:50:52

318 Kremserová Jana - Povodí Odry - čas 1:52:55

387 Kociánová Eva - Ingstav Ostrava - čas 1:59:20

poslední čas 4:11:55

Kategorie ženy nad 35 let

Startovní číslo

301 Knotková Petra - Povodí Ohře - čas 1:55:20

308 Pospěchová Lenka - OvaK - čas 2:07:10

302 Tomášková Marta - ČHMÚ Ostrava - čas 2:08:40

poslední čas 4:12:02

Po oficiální části začala volná zábava, k tanci nám hrála skupina DuoTrend. Bylo skvělé, že i závodníci, kteří přijížděli do cíle zcela vyčerpaní opět ozili a po krátkém odpočinku a dobré večeři vesele tančili. Jak jsme již zmínili na začátku, účast byla tak velká, že se konaly dva večírky, neboť sál na penzionu Rejvíz nebyl schopen pojmut všechny. A tak na druhém konci Rejvízu byl obsazen také velký sál, kde hrála amatérská skupina Aquatisu Brno. Všichni se tak přemísťovali podle vlastního uvážení z jednoho konce Rejvízu na druhý. Byla to příjemná procházka a člověk se tak mohl nadýchat čerstvého vzduchu, než zase zasedl ke své skleničce.

V neděli ráno po snídani se začali všichni účastníci rozjíždět do svých domovů. Bylo vidět velké loučení. Náš autobus k Povodí Odry odjížděl v 9.30 hod.

Můžeme říci, že se další ročník této akce velmi vydařil. Počasí bylo výborné, sněhu bylo plno, slunce sice nesvítilo, ale nepřišla žádná vánice ani silný vítr, který by znepříjemňoval závod. Organizace byla velmi dobrá, nedošlo k žádným zraněním a lékař, který samozřejmě projížděl trasu, aby byl v případě potřeby k dispozici, mohl své dlahy zase v klidu odvézt do Ostravy. Jídlo, které bylo zajištěno pro všechny účastníky, bylo chutné a pokojíčky krásně vytopené.

Nezbývá než se těšit na další již 28. ročník Zimní vodohospodářské tříčítky. Doufáme, že vedení zůstane k pořádání tohoto závodu nakloněno tak, jako v tomto i minulých letech. Děkujeme za účast.

Organizační výbor ZVH 30

ZÁVODNÍ STRAVOVÁNÍ NA SPRÁVĚ STÁTNÍHO PODNIKU

Vedení snahou o zlepšení pracovních podmínek zaměstnanců správy státního podniku přistoupili jsme k realizaci nového systému stravování v závodní jídelně. Ke změně nás vedly připomínky a požadavky zaměstnanců, kteří nebyli spokojeni s kvalitou jídla a zejména se systémem objednávání obědů.

Na základě vypsané veřejné obchodní soutěže proběhlo výběrové řízení, ze kterého vyšla vítězná firma EUREST se sídlem v Praze.

Slavnostní otevření nového provozu provedl 2. ledna v 10,00 hodin přestřížením pásky generální ředitel Povodí Odry s.p. Ing. Pavel Schneider a jeho partnerem za firmu Eurest byl Ing. Pavel Krajča, obchodní manager pro klíčové zákazníky.

Náš záměr, aby se počet stravníků zvýšil a každý zaměstnanec našel zalíbení v závodním stravování se tímto krokem pomalu naplňuje. Počet stravníků stoupl - dříve bylo v průměru 60 obědů denně, za první měsíc roku 2002 je to v průměru 100 obědů a doufám, že toto číslo není konečné.

Obědy si zaměstnanci vybírají ze 3 až 6 hlavních jídel, dvou polévek a pro vylepšení je připraven salátový bar, který v současnosti nabízí tři druhy zeleninových nebo ovoc-

Počet hlavních stravovacích závodů firmy vzrostl ze 188 na 248 a počet hostů v provozovnách překročil průměrně 200 tisíc denně. Podle agentury GIRA zaujímá Eurest vedoucí

Vzhledem k tomu, že není nutno obědy předem objednávat a každý stravník si může vybrat podle momentální chuti a tvořit si tak menu podle svých představ a finančních možností, je tato forma přijatelná pro většinu ze 164 zaměstnanců správy s.p. a využít závodní jídelnu mají rovněž zaměstnanci závodů, kteří zde mají služební jednání.

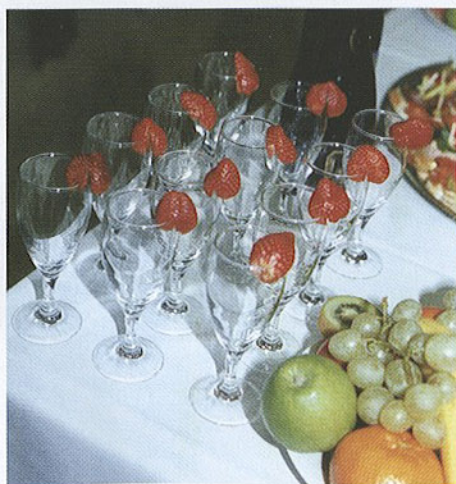
ných salátů. Pro zpestření je připraven drobný doplňkový prodej. Úhrada za odebrané obědy probíhá bezhotovostně - zaměstnanci správy s.p. předloží při odběru stravy své „čipy“, které využívají pro označování docházky a zaměstnanci závodů předkládají služební průkazy. Celková částka za odebrané obědy v příslušném měsíci bude mzdovou účtárnou zúčtována ve výplatě. Každý zaměstnanec má nárok na jeden oběd s příspěvkem sociálního fondu, pokud si na oběd pozve obchodního partnera, uhradí za něho cenu v plné výši.

Přejeme všem stravníkům naší podnikové jídelny dobrou chuť. Zdeňka Davidová

Něco o společnosti EUREST

Společnost EUREST, která je největší stravovací firmou v České republice, vykázala v hospodářském roce od října 2000 do září 2001 tržby 2,35 miliardy korun, zatímco v předchozím období to bylo 2,04 miliardy korun.

místo na stravovacím trhu v České republice podílem 57 procent všech uzavřených kontraktů. Firma vyhrála ve výběrovém řízení na kompletní dodávku gastronomických služeb na recepci pořádanou prezidentem Václavem Havlem ke státnímu svátku 28. října.

NEJVĚTŠÍ UMĚLÉ JEZERO V EVROPĚ SE ZAČALO PLNIT

Lisabon - V Portugalsku včera slavnostně začali naplňovat největší evropskou přehradní nádrž, která sice přivede vodu na suchý jih země, avšak zatopí i místa se vzácnou flórou a faunou.

O stavbě přehrady Alqueva v regionu Alentejo se začalo diskutovat v roce 1957, v době vlády diktátora Antónia Salazara. U přehrady s vodní elektrárnou vznikne umělé jezero, které bude mít rozlohu 250 kilometrů čtverečních.

Stavba stála 1,96 miliardy eur. Tuto částku na ni vynaložila portugalská vláda a Evropská unie s cílem přeměnit vyprahlou půdu v kvetoucí krajinu.

Prakticky všechny portugalské politické strany se shodují, že stavba chudému jihu země prospěla. Ochránci životního prostředí nicméně upozornili na skutečnost, že po napuštění jezera přijdou o své útočiště vzácné druhy, mezi nimi orli, luňáci, divočáci a rysy, a zmizí také více než milión dubů, olivovníků a eukalyptů.

Přehradní nádrž se bude plnit čtyři roky. Pod hladinu umělého jezera se mimo jiné ocitnou i skalní malby z mladší doby kamenné, římská pevnost a jedna obec.

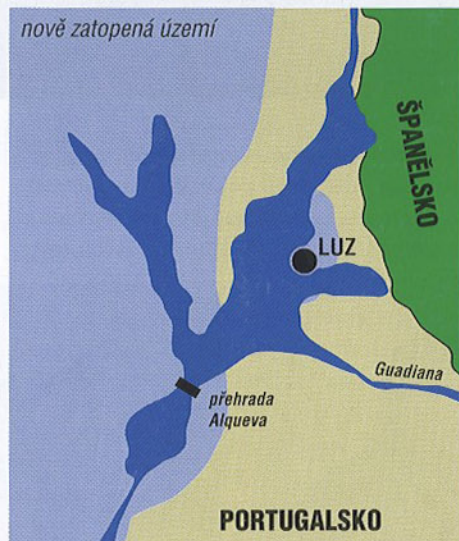
Vláda naproti tomu slibuje vybudovat v následujících letech v oblasti rozkládající se na 110 000 kilometrech hustou vodovodní síť. Přehradní nádrž má zároveň pomoci farmářům z Alenteja poradit si s častými suchy a přestat být závislí na tom, jaký druh obilí, oliv a vína lze dosud na vyprahlé půdě pěstovat.

Poprvé tak mají mít farmáři v Alenteju šanci pěstovat ovoce náročné na vláhu a další plodiny, které Portugalsko musí zatím dovážet ze Španělska.

Ochránci životního prostředí však varují, že zatopení rozlehlého údolí, vzdáleného 16 kilometrů jihovýchodně od Lisabonu, způsobí na flóře a fauně Portugalska nenávratné škody.

Ekologická skupina Quercus mimo jiné prohlásila, že zaplnění nádrže sníží na polovinu počet portugalských dubů cesmínových, a ohrozí existenci několika posledních iberijských rysů, kteří žijí právě v této oblasti.

Mladá Fronta Dnes (ze světa)

Rozloha nádrže 250 km². Stavba stála 1,7 miliardy USD. ČTK

Vesele Velikonoce přeje redakce Kapky

*a přikládáme něco dobrého
od paní Lutišánové*

Buchta z libovolného kompotu

35 dkg polohrubé mouky, 1 prášek do pečiva, nebo 1 a 1/2 malé lžičky jedlé sody, 20 dkg cukru (písek) nebo mletý, 1 lžička kakaa, 1 dcl oleje, 3 až 4 vejce a 1 sklenice (0,7 l) různého kompotu

Do mouky zamícháme prášek do pečiva nebo jedlou sodu, přidáme 20 dkg cukru, kakao, vajíčka, olej a nakonec vlijeme kompot celý i s vodou a vše zamícháme a dáme péct na vymaštěný plech a posypaný krupicí nebo strouhankou. Pečeme ve středně vyhřáté troubě. Na povrch můžeme dát polevu. Pokud použijeme kompot z angreštu, doporučuji čokoládovou polevu nebo nic.

Životní jubilea

- zaměstnanci správy s. p.
Pietrasová Věra 10. 1. 2002
hospodářská správa
Sasínová Vlastislava 12. 1. 2002
obchodně-kontraktální odbor
Gajárková Milada 14. 2. 2002
hospodářská správa
David Jan Ing. 27. 3. 2002
odbor projekce

- důchodci správy s. p.
Sobotková Marie 24. 1. 2002
hospodářská správa
Hanák Ivo Ing. 5. 2. 2002
provozní odbor
Mrvová Marie 25. 3. 2002
odbor projekce

- zaměstnanci závodu Frýdek-Místek
Laidlofová Antonie 29. 1. 2002
VHP Ostrava
Havlová Anna 2. 2. 2002
VHP Český Těšín
Rára Václav 6. 3. 2002
VD Žermanice

- důchodci závodu Frýdek-Místek
Brudný Arnošt 7. 1. 2002
VD Těrlicko
Matýšek Josef 11. 1. 2002
VD Olešná
Popovič Bohuslav 12. 1. 2002
VD Olešná
Magnusková Jarmila 5. 2. 2002
správa závodu
Vaculík Emilián Ing. 1. 3. 2002
VHP Ostrava

Pracovní jubilea

5 let zaměstnání

Pálková Věra - VHP Opava
Parak Vlastimil - VHP Opava
Vaculík Marian - VD Slezská Harta
Suchoň Viktor Ing. - provozní odbor SSP
Rückerová Dagmar - správa Opava
Vencl Jiří Ing. - odbor VHL SSP

10 let zaměstnání

Širůček Jiří - VHP Frýdek-Místek
Šafránko Michal - VHP Český Těšín
Chwistek Libor - VDMorávka
Černocho Pavel - odbor VHD SSP
Bilková Ivana - odbor projekce SSP
Vyhnáček Miroslav - odbor VHL SSP

15 let zaměstnání

Příkryl Ivo - VHP Krnov
Podešva Václav - Dillenská činnost FM
Beneš Jaroslav - VHP Opava
Bubíková Jana - oddělení TOR SSP

20 let zaměstnání

Svobodník Čestmír - VHP Frýdek-Místek

35 let zaměstnání

Drabinová Pavla - odbor VHL SSP
Sasínová Vlastislava - obchodně-kontraktální odbor SSP
Váňa Přemysl Ing. - investiční odbor SSP